

แหล่งนันทนาการเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ช่วยดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยว

Recreation resources as learning resources to attract tourists

คณิต เขียววิชัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทคัดย่อ

แหล่งนันทนาการเป็นสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อตอบสนองความต้องการของคนทุกเพศ ทุกวัย ให้มีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยผ่อนคลายความเครียดและยังช่วยเสริมสร้างสุขภาพกายและสุขภาพจิตอีกด้วย แหล่งนันทนาการ มีกิจกรรมหลายประเภทซึ่งจะช่วยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เรียนรู้ธรรมชาติทั้งพืชและสัตว์ โบราณคดี ประวัติศาสตร์ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมของมนุษย์ในยุคต่าง ๆ การที่ได้เรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยสร้างความประทับใจ ความรักความผูกพันต่อสถานที่และกิจกรรมที่จัดขึ้น

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้กิจกรรมนันทนาการจึงสามารถนำมาใช้เพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น แหล่งนันทนาการช่วยเสริมสร้างให้นักท่องเที่ยวรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของศิลปะ วัฒนธรรมและธรรมชาติของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ กิจกรรมนันทนาการในแหล่งท่องเที่ยวช่วยให้นักท่องเที่ยวได้เข้าร่วมกิจกรรม มีประสบการณ์ตรงในการสัมผัสกับธรรมชาติพืชและสัตว์ และในขณะเดียวกันก็ได้เรียนรู้เข้าใจเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศิลปวัฒนธรรมตลอดจนประเพณีต่าง ๆ กิจกรรมเหล่านี้สามารถเสริมสร้างความผูกพัน ความประทับใจกับบรรยากาศที่เป็นจริงของแหล่งท่องเที่ยว สิ่งเหล่านี้จะช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวรายอื่น ๆ ให้อยากมาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ มากขึ้น

คำสำคัญ : แหล่งนันทนาการ แหล่งเรียนรู้ ความสนใจนักท่องเที่ยว

abstract

Recreation resources are places for organizing recreation activities in response to the needs of all people, offering enjoyment, relaxation and both physical and mental health promotion. Recreation resources provide various kinds of activities which help participants learn about natural plants and animals, archeology, history as well as art and culture from different historical periods. Learning these helps create impression, love and attachment to the places and the activities

In consequence, there is a great potential to use recreation activities to promote tourist attractions. Recreation resources can make tourist attractions more interesting as they help the tourists to immerse themselves in the art, culture and nature of the tourist destinations. Recreation resources in a tourist site can enable the tourists to participate in activities, have first-hand experience with natural plants and animals while acquiring more insights into history, archeology, art, culture and tradition. These recreation activities enhance more emotional involvement, offer an authentic atmosphere and leave a long-lasting impression on the tourists, which can in turn attract more tourists to visit the tourist attractions.

KEYWORDS : Recreation resources, organizing recreation activities, tourists

ความนำ

ตามวิถีชีวิตของคนในสังคมยุคปัจจุบันนี้ต้องเผชิญกับปัญหาหลายอย่าง ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้คนเราเกิดความเครียดและเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า ทำให้เกิดปัญหาต่อสุขภาพตามมาอีกด้วย ดังนั้นจากสาเหตุดังกล่าวจึงเป็นปัจจัยที่จะผลักดันให้คนเรามีความต้องการกิจกรรมที่จะช่วยผ่อนคลายเครียดและเสริมสร้างสุขภาพที่ดี เมื่อเป็นเช่นนี้ กิจกรรมนันทนาการจึงเข้ามามีบทบาทต่อวิถีชีวิตคนเรามากขึ้น จนยอมจัดสรรงบประมาณมาซื้อบริการด้านนันทนาการและการจัดบริการด้านนันทนาการนั้นจะต้องอาศัยแหล่งนันทนาการที่ดีและมีการจัดดำเนินงานที่มีกิจกรรมช่วยตอบสนองความต้องการของคนได้ก็จะเพิ่มความประทับใจได้เป็นอย่างดี แหล่งท่องเที่ยวก็จะมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และต่างชาติมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ดังนั้นแหล่งนันทนาการจะเป็นปัจจัยที่สำคัญของการเสริมสร้างความประทับใจและช่วยดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวอีกด้วย

ความหมายและประโยชน์ของแหล่งนันทนาการ

แหล่งนันทนาการ เป็นสถานที่ที่จัดเตรียมเครื่องอำนวยความสะดวกและการให้บริการในด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ อาจดำเนินการโดยภาครัฐบาลหรือภาคเอกชน ทั้งนี้แหล่งนันทนาการจะเป็นศูนย์บริการด้านกิจกรรมนันทนาการที่จะช่วยเสริมสร้างความสนใจให้กับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก สมบัติ กาญจนกิจ (2544, 92) ได้บรรยายไว้ว่า แหล่งนันทนาการเป็นศูนย์กลางจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตชีวิตที่มีรูปแบบที่น่าสนใจ หรือเรียกว่าเป็นจุดสนใจเพื่อการท่องเที่ยว (Tourism Attractions) ที่มีรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งสรุปได้เป็น 12 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ สิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้น กิจกรรมทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ศาสนา การเมือง วิทยาศาสตร์ อนุรักษ์ธรรมชาติกายภาพ ภูมิอากาศ ทัศนียภาพ ชีวิตสัตว์ป่านันทนาการกลางแจ้ง / นอกเมืองและกีฬา การบันเทิงและการอาบน้ำแร่เพื่อสุขภาพ เป็นต้น

ประโยชน์ของแหล่งนันทนาการ

กรมพลศึกษา (2554) ได้สรุปถึงประโยชน์ของแหล่งนันทนาการไว้ดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมและกระตุ้นให้คนมาสนใจกิจกรรมนันทนาการ และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น
2. เป็นศูนย์กลางหรือสถานที่ของการพบปะพูดคุย สังสรรค์ ทำให้ได้รับความรู้ ความบันเทิง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเจตคติ ซึ่งกันและกัน
3. เป็นแหล่งส่งเสริมและสร้างเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตให้ดีขึ้น เช่น กิจกรรมออกกำลังกาย เล่นกีฬาของสนามกีฬา สถานที่เด็กเล่น สวนสาธารณะ
4. แหล่งนันทนาการเป็นแหล่งที่ช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ ได้รับความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ สนุกสนาน ลดปัญหาอาชญากรรม สารเสพติด และอบายมุข ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และชุมชน

จากประโยชน์ของแหล่งนันทนาการพบว่าจะเป็นแหล่งที่ช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ หรือเป็นศูนย์กลางจัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต ที่ช่วยทำให้เกิดความประทับใจ มีความรักความผูกพันกับท้องถิ่น และสิ่งที่ได้พบเห็น ดังนั้นเพื่อให้เข้าใจเรื่องราวของแหล่งนันทนาการที่เป็นแหล่งเรียนรู้ ผู้เขียนจึงขอนำเสนอเรื่องของแหล่งเรียนรู้พอเป็นสังเขปดังต่อไปนี้

ความหมายและความสำคัญของแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียน ใฝ่รู้แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้

1. เป็นแหล่งการศึกษาตามอัธยาศัย
2. เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
3. เป็นแหล่งปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
4. เป็นแหล่งสร้างเสริมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ
5. เป็นแหล่งสร้างเสริมความรู้ ความคิด วิทยาการและประสบการณ์

เราสามารถจำแนกแหล่งเรียนรู้ ตามลักษณะของสถานที่จัดได้ ดังนี้

1. แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน
2. แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

1. เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีแหล่งข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ วิทยาการ และสร้างเสริมประสบการณ์ที่กว้างขวางหลากหลาย

-
2. เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 3. เพื่อจัดระบบและพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศ และแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน
 4. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

1. เป็นแหล่งการศึกษาตลอดชีวิตที่ประชาชนสามารถหาความรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองตลอดเวลา
2. เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนและสังคม มีแหล่งการเรียนรู้เพื่อการศึกษาที่หลากหลาย สามารถเรียนรู้ได้ตามอัธยาศัย
3. เป็นเครื่องมือที่สำคัญของบุคคลแห่งการเรียนรู้ ในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษา สถานประกอบการ วัด ครอบครัว ชุมชน องค์การภาครัฐและภาคเอกชน แหล่งข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เป็นต้น

แหล่งนันทนาการที่เป็นแหล่งเรียนรู้

แหล่งนันทนาการ เป็นแหล่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้และเสริมสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินให้กับผู้เข้ามาเยี่ยมชมและนักท่องเที่ยว สิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง เพราะว่าการเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์นั้นจะเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนจะไม่รู้สึกเครียด หรือมีความกังวลใจใด ๆ เกิดขึ้น และกระบวนการเหล่านี้จะได้จากแหล่งนันทนาการประเภทต่าง ๆ ที่อาจจะดำเนินการโดยภาครัฐ และเอกชน ซึ่งแหล่งนันทนาการนั้นจะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศให้นักท่องเที่ยวมีความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ผู้เขียนจะได้นำเสนอแหล่งนันทนาการที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และช่วยดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยว แหล่งนันทนาการเหล่านี้ได้แก่

1. อุทยานแห่งชาติ	7. ธรรมชาติทางทะเลและหาดทราย
2. สวนอุทยาน	8. สวนสัตว์
3. สวนพฤกษศาสตร์	9. สวนสนุก
4. สวนรุกขชาติ	10. สป่า
5. สวนสาธารณะ	11. เขาวัว
6. อุทยานประวัติศาสตร์	12. คาราโอเกะ
	13. พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

อุทยานแห่งชาติ (2553) ตามหลักสากลอุทยานแห่งชาติจะต้อง เป็นพื้นที่ที่มีขนาดไม่น้อยกว่า 10 ตารางกิโลเมตร หรือ 6,250 ไร่ ซึ่งมีระบบนิเวศน์ที่สมบูรณ์โดยธรรมชาติ และอนุรักษ์ทรัพยากรตามธรรมชาติไว้ทั้งป่าและสัตว์ป่าให้สวยงาม ร่มรื่น อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา การท่องเที่ยว วัฒนธรรมและนันทนาการ เพราะอุทยานแห่งชาติจะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้เกี่ยวกับพันธุ์สัตว์ป่าที่หายาก และพันธุ์ไม้ที่มีค่าทางเศรษฐกิจ การได้พบธรรมชาติที่สวยงาม ร่มรื่น และมีชีวิตชีวาจะช่วยสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว

ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยดึงดูดใจนักท่องเที่ยวอีกด้วย อุทยานแห่งชาติแห่งแรกของประเทศไทย คือ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และปัจจุบันมีอุทยานแห่งชาติจำนวน 148 แห่ง ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งสำนักอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืชเป็นผู้ดูแล

วนอุทยาน คือ พื้นที่ขนาดเล็กที่จัดตั้งขึ้น เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ มีความสำคัญในระดับท้องถิ่น เช่น น้ำตก หุบเขา หนองน้ำ ถ้ำ ในสถานที่เหล่านี้จะได้รับการปรับปรุง ตกแต่งให้เหมาะสมกับการพักผ่อนของประชาชน เช่น จัดทำถนน ทางเท้า เพื่อให้สะดวกในการเดินทาง มีโต๊ะ ม้านั่ง จะเป็นแหล่งที่นักท่องเที่ยวได้ศึกษาถึงธรรมชาติของสัตว์ และพืชตลอดจนระบบนิเวศของแต่ละแห่งอีกด้วย นอกจากนี้วนอุทยานจะสั่งอำนวยความสะดวกเช่นที่พัก ที่นั่ง ร้านค้า ซึ่งจะเป็นบริเวณที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยความสวยงามของธรรมชาติ การได้รับประสบการณ์ใหม่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ และเป็นปัจจัยที่ช่วยดึงดูดใจนักท่องเที่ยวอีกด้วย ปัจจุบัน มีวนอุทยานจำนวน 69 แห่ง อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช

สวนพฤกษศาสตร์ คือ สถานที่รวบรวมพรรณไม้ดอกไม้ประดับ เป็นพันธุ์ไม้ของไทยและของต่างประเทศ โดยจัดเป็นหมวดหมู่ เพื่อการศึกษาทางพฤกษศาสตร์ และเป็นสถานที่ให้ประชาชนได้พักผ่อนหย่อนใจ จะเป็นแหล่งเรียนรู้ในเรื่องของพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับต่าง ๆ และยังเป็นแหล่งที่ประชาชนได้มาพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้อีกด้วย ขณะนี้มีจำนวน 71 แห่ง สวนพฤกษศาสตร์แห่งแรกคือ สวนพฤกษศาสตร์ภาคกลาง (พุแค) จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2484

สวนรุกขชาติ คือ แหล่งรวบรวมพันธุ์ไม้ของท้องถิ่นที่หายากและมีค่าทางเศรษฐกิจ รวมทั้งดอกไม้ที่มีในท้องถิ่นต่าง ๆ สำหรับศึกษาด้านพันธุ์ไม้สวยงาม และเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ จะเป็นแหล่งเรียนรู้พันธุ์ไม้ท้องถิ่นต่าง ๆ ความสวยงามของพันธุ์ไม้จะช่วยให้ผู้มาพบเห็นประทับใจและจะเป็นปัจจัยที่ช่วยดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้อยากมาเที่ยวมากยิ่งขึ้น ปัจจุบันมีทั้งหมด 56 แห่ง อยู่ในความดูแลของสำนักอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช

สวนสาธารณะ เป็น สถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน อีกสถานที่หนึ่ง ในสวนสาธารณะจะประกอบไปด้วย พันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับนานาชนิด สถานที่ออกกำลังกายเป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งทางสุขภาพและสังคม เพราะว่าจะเป็นแหล่งที่คนในชุมชนได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ซึ่งช่วยให้นักท่องเที่ยวที่มาพักในเมืองได้ประทับใจ สวนสาธารณะจะมีเกือบทุกจังหวัด และในกรุงเทพมหานครมีสวนสาธารณะ จำนวน 11 แห่ง ซึ่งอยู่ในความดูแลของกรุงเทพมหานคร

อุทยานประวัติศาสตร์ เป็นศูนย์กลางหรือสถานที่โบราณวัตถุ และโบราณสถาน เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนามรดกทางศิลปกรรม วัฒนธรรม ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญและมีคุณค่าอย่างยิ่งของประเทศ โดยจัดเป็นแหล่งนันทนาการเพื่อการศึกษาประวัติศาสตร์ โบราณคดี และเป็นแหล่งท่องเที่ยว และเป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี ตลอดจนถึงศิลปะและวัฒนธรรม อารยธรรมของคนในสมัยก่อน การเรียนรู้และได้รับประสบการณ์ใหม่ก็จะช่วยสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวเป็นเหตุให้อยากกลับมาเที่ยวอีก จึงกล่าวได้ว่าอุทยานประวัติศาสตร์จะช่วยดึงดูดใจนักท่องเที่ยว อุทยานประวัติศาสตร์จะอยู่ในความดูแลของกรมศิลปากร ทั้งนี้ ปัจจุบันมีอุทยานประวัติศาสตร์จำนวน 9 แห่ง

ธรรมชาติทางทะเลและหาดทราย นับเป็นแหล่งนันทนาการที่มีประชาชนทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติใช้เป็นสถานที่พักผ่อนเกือบตลอดปี และสถานที่บางแห่งทางทะเล ก็จัดเป็นอุทยานแห่งชาติ สถานที่ธรรมชาติทางทะเลและหาดทรายที่สำคัญ และเป็นที่ยู้งักในจังหวัดต่าง ๆ ทั้งนี้จะเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องราวของพืชและสัตว์ทะเล และทำให้ประชาชนได้มาพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านอื่น ๆ อีกด้วย ความสวยงามของธรรมชาติและประสบการณ์ใหม่จะช่วยดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

สวนสัตว์ ในประเทศไทยที่สังกัดหน่วยงานของสำนักนายกรัฐมนตรี มีจำนวน 5 แห่ง เป็นสถานที่รวบรวมสัตว์ป่านานาชนิด ทั้งสัตว์พื้นเมืองและสัตว์ต่างประเทศ มีตั้งแต่สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์ปีก สัตว์เลื้อยคลาน นอกจากนี้ยังมีเนื้อที่สำหรับบริการด้านนันทนาการ และเครื่องเล่นต่าง ๆ เช่น เรือพาย เรือถีบ สนามเด็กเล่น ไม้ดอก ไม้ประดับ สวนสัตว์ดังกล่าวจะเป็นแหล่งเรียนรู้วิถีชีวิตของสัตว์ป่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน และสัตว์ที่หายากตลอดจนการเรียนรู้ทักษะทางสังคมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุขอีกด้วย สิ่งเหล่านี้จะช่วยสร้างแรงดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

สวนสนุก คือ สถานที่ที่ให้บริการเครื่องเล่นต่าง ๆ เช่น รถไฟเหาะตีลังกา เรือไวคิง รวมถึงมีการแสดง เช่น โชว์พาเหรด การ์ตูนโชว์ บางที่ก็ จัดให้มีสวนน้ำ จุดมุ่งหมาย คือให้ ผู้มาใช้บริการได้พักผ่อนหย่อนใจ โดยมากลูกค้ายังจะเป็นเด็ก ๆ และครอบครัว สวนสนุกในความหมายของไทยรวมถึงลักษณะอื่นของ ธีมปาร์ค (Theme Park) หรือ อุทยานแนวคิดอื่น ๆ เข้าไป เช่น สวนสนุกที่มีแนวคิดเป็นเมืองภาพยนตร์ เช่น มูฟวี่เวิลด์ (Movie World) ยูนิเวอร์แซลสตูดิโอ (Universal Studio) บางแห่งก็รวมเอาสวนสัตว์ เข้าไปด้วย หรืออาจผนวกเข้ากับอุทยานเพื่อการเรียนรู้อื่น ๆ ที่แทรกส่วนบันเทิงเข้าไป เช่น พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง เป็นต้น บรรยากาศของความสนุก ตื่นเต้นหวาดเสียวจะช่วยสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวให้ประทับใจและอยากที่จะกลับมาเที่ยวอีก

สปา (spa) เป็นชื่อเรียกการบำบัดด้วยน้ำ ซึ่งมีหลายความหมายด้วยกัน โดยชื่อของสปานั้นมาจากชื่อเมืองสปาในประเทศเบลเยียม สปายังคงใช้เป็นคำเรียกสถานบริการด้านสุขภาพ โดยเน้นการฟื้นฟูร่างกายโดยวิธีบำบัดหลากหลายวิธี เช่น การนวด การบำบัดด้วยน้ำ บริการในสปาทั่วไป ส่วนใหญ่จะเป็นการนวด ทั้งนี้ รูปแบบการนวด และวิธีการ อาจแตกต่างกันไปในแต่ละที่ เช่น การนวดอโรมาเทอราปี การนวดแผนไทย การนวดเฉพาะส่วนเช่น นวดฝ่าเท้า นวดฝ่ามือ การนวดน้ำมัน ฟิชสปา สปาจะเป็นแหล่งเรียนรู้ในด้านสุขภาพ และการรักษาอาการเจ็บป่วยโดยไม่ใช้ยา ซึ่งจะใช้วิธีการนวดที่มีความหลากหลาย สิ่งเหล่านี้จะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดองค์ความรู้ที่ดีอีกด้วยจะเป็นแหล่งนันทนาการที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวได้ผ่อนคลายและรู้สึกสบายมากขึ้นจึงเป็นปัจจัยที่จะช่วยดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี

เขาวนน้ำ เป็นห้องทำความร้อนที่ทำให้เลือดลมเดินสะดวก ห้องเขาวนน้ำจะทำอุณหภูมิห้องประมาณ 70-90 องศาเซลเซียส เมื่ออยู่ในนั้นประมาณ 5-15 นาที เลือดจะเดินสะดวก เลือดจะไปเลี้ยงกล้ามเนื้อของร่างกาย และเขาวนน้ำจะทำความร้อน ความร้อนนั้นจะทำให้กล้ามเนื้อขยายตัว เป็นการกำจัดกรดแลคติกที่ค้างอยู่ จากนั้นจะไปอาบหรือแช่น้ำเย็นเป็นเวลาเท่า ๆ กันกับการอบร้อน น้ำเย็นจะทำให้หลอดเลือดหดตัว เป็นการบีบไล่ของเสียที่กล้ามเนื้อกำจัดที่ยังค้างอยู่ค้างอยู่ ออกไปจากกล้ามเนื้อ เพื่อไปทำลายที่ตับ หรือขับทิ้งที่ปอดและไต การอบเขาวนน้ำจะทำประมาณ 2-3 รอบ (1 รอบ = ร้อน + เย็น) ทั้งนี้เขาวนน้ำจะเป็นแหล่งเรียนรู้ในเรื่องของสุขภาพ การระวังรักษา และจะเป็นแหล่งที่ช่วยเสริมสร้างความสุขภาพ สุขใจมีความประทับใจแหล่งท่องเที่ยวหรือที่พักมากขึ้น

คาราโอเกะ (Karaoke) เป็นความบันเทิงชนิดหนึ่ง ที่อยู่ในรูปแบบของเพลง ที่ไม่มีเสียงร้องของศิลปิน แล้วให้เราร้องผ่านไมโครโฟน โดยเสียงของศิลปินตัวจริงจะถูกปิดเอาไว้ โดยมีเนื้อเพลงขึ้นมาแสดง บ้างครั้งยังมีการเปลี่ยนสีเพื่อทำให้เข้าจังหวะกับเพลงบนมิวสิกวิดีโอ ช่วยในการร้องเดี่ยว คาราโอเกะโดยเริ่มต้นจากประเทศญี่ปุ่น จากนั้นก็แพร่หลายไปยังส่วนอื่น ๆ ของเอเชียตะวันออกและทั่วโลก คาราโอเกะจะเป็นแหล่งเรียนรู้ในเรื่องดนตรี และเพลง ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางสังคมในเรื่องต่าง ๆ ได้อีกด้วย คาราโอเกะจะช่วยให้นักท่องเที่ยวมีความสุขจากการร้องเพลงและฟังเพลง ช่วยสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น จัดได้ว่า เป็นคลังความรู้ ให้คนในท้องถิ่นเองได้เห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ รู้จักตนเองมีเรื่องราวชีวิตของคนในชุมชน ตั้งแต่เริ่มต้นไปจนถึงเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยหัวใจสำคัญ ก็คือ ประวัติศาสตร์ของคนชีวิต และวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ร่วมกัน ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นต้องสร้างด้วยคนใน และถ่ายทอด ปลูกฝังสำนึกให้เด็ก เพราะการที่เด็ก มีความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น จนสามารถถ่ายทอดไปยังผู้อื่นได้นั้น ถือเป็นกระบวนการการเรียนรู้แบบรวมกลุ่ม อย่างหนึ่ง พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นจะช่วยสร้างประสบการณ์ใหม่และมีความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้นสิ่งเหล่านี้จะเป็นปัจจัยที่ช่วยดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าแหล่งนันทนาการจะเป็นแหล่งของการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ทั้ง ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากแหล่งนันทนาการนี้จะเป็นการเรียนรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ ได้พบเห็น รับรู้ข้อมูลใหม่ จะเป็นความรู้ที่สร้างความเข้าใจที่ดี มีความซาบซึ้งกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ จนอาจจะกล่าวได้ว่าแหล่งนันทนาการจะเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความสำคัญมากขึ้นในอนาคต เพราะเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และยังเป็นแหล่งที่ช่วยเสริมสร้างทักษะในการใช้ชีวิตร่วมกับคนอื่นซึ่งเป็นทักษะที่มีความสำคัญที่จะช่วยให้คนเราอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขต่อไป

บทสรุป

แหล่งนันทนาการจะเป็นแหล่งที่จัดกิจกรรมนันทนาการที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และช่วยให้เกิดการพักผ่อนหย่อนใจ ผ่อนคลายเครียด และการเป็นแหล่งเสริมสร้างประสบการณ์ที่ช่วยให้การเรียนรู้ ก็จะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจ และรู้สึกซาบซึ้งในธรรมชาติทั้งพืช และสัตว์นานาชนิด และช่วยให้เข้าใจถึงระบบนิเวศซึ่งจะช่วยเสริมสร้างให้เกิดความรักในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีอีกด้วย แหล่งนันทนาการจะเป็นศูนย์ของการจัดกิจกรรมที่ช่วยสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว ก่อให้เกิดความรู้สึกซาบซึ้งและผูกพันต่อสิ่งที่ได้พบเห็น และได้ร่วมการทำกิจกรรมที่สนุกสนาน เพลิดเพลิน เมื่อเป็นเช่นนี้แหล่งนันทนาการจึงเป็นแหล่งที่จัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง ถ้าหากแหล่งท่องเที่ยวใดก็ตามที่ขาดแหล่งนันทนาการที่จะช่วยเสริมสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว ก็จะส่งผลต่อความสนใจของนักท่องเที่ยวที่อาจจะลดลงได้ แต่ในทางกลับกันแหล่งท่องเที่ยวใดมีแหล่งนันทนาการที่จัดกิจกรรมที่ช่วยตอบสนองแก่นักท่องเที่ยวได้สนุกสนาน เพลิดเพลิน สร้างความประทับใจก็จะช่วยดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

กรมพลศึกษา. (2554). ระบบภูมิสารสนเทศด้านสถานกีฬาและนันทนาการ. [ออนไลน์]. สืบค้นที่ <http://gis.dpe.go.th/default.htm>. (วันที่ค้นข้อมูล : 20 กรกฎาคม 2554).

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช (2553) อุทยานแห่งชาติในประเทศไทย สืบค้นที่ <http://th.wikipedia.org/อุทยานแห่งชาติในประเทศไทย>. (วันที่ค้นข้อมูล : 20 กรกฎาคม 2554).

คณิต เขียววิชัย. (2553). การจัดนันทนาการกลางแจ้ง. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จินดา ปิ่นบรรจง. (2547). แหล่งจัดกิจกรรมนันทนาการ. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร

นิคม จารุมณี. (2536). การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์

ชนกฤต สังข์เฉย. (2550). อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย ศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2542). **วิสัยทัศน์ 2555 การท่องเที่ยวไทย**. กรุงเทพมหานคร : เอกสารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

สมบัติ กาญจนกิจ. (2544). **นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Edward Porter Alexander, Marry Alexander. (2008). **Museums in Motion : An Introduction to History and Functions of Museums** . United Kingdom : Alta Mire Press.

Rogerson , C.M. (2005) . **Conference and Exhibition Tourism in the Developing World. The South African Experience.**

Smith, S.L.J. (1998) . **Tourism Analysis : A Handbook**. New York : John Willy & Sons , Inc.